

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/fotorelacje/195135,42-rocznica-wprowadzenia-stanu-wojennego-Krakowskie-uroczystosci-ku-czci-ofiar-k.html>
04.05.2024, 05:53

42. rocznica wprowadzenia stanu wojennego. Krakowskie uroczystości ku czci ofiar komunistycznego reżimu

13 grudnia 2023 r., w 42. rocznicę wprowadzenia stanu wojennego, główne krakowskie uroczystości poświęcone ofiarom komunistów rządzących w PRL odbyły się w katedrze wawelskiej i pod Krzyżem Katyńskim. Oddział IPN w Krakowie reprezentował dyrektor dr hab. Filip Musiał.

Po mszy świętej, której przewodniczył metropolita krakowski abp Marek Jędraszewski zebrani przeszli pod Krzyż Katyński na pl. o. Studzińskiego, gdzie odbyła się uroczystość, zorganizowana przez Region Małopolski NSZZ „Solidarność”. Modlitwę za ofiary stanu wojennego poprowadził kapelan „Solidarności” ks. Władysław Palmowski. Na zakończenie wybrzmiał hymn „Solidarności”, a zebrani złożyli pod Krzyżem Katyńskim kwiaty i zapalili znicze.

Stan wojenny

13 grudnia 1981 r., formalnie decyzją Rady Państwa (antydatowaną na 12 grudnia), a faktycznie na polecenie gen. Wojciecha Jaruzelskiego, wprowadzono w Polsce stan wojenny. W nocnej operacji z 12 na 13 grudnia wzięło udział ponad 30 tys. funkcjonariuszy MSW i ponad 70 tys. żołnierzy. Powołano Wojskową Radę Ocalenia Narodowego – niekonstytucyjny organ, pozbawiony realnej władzy, którą w rzeczywistości dzierżyła grupa partyjnych działaczy i wojskowych, skupiona wokół Jaruzelskiego.

Internowano działaczy „Solidarności” i innych organizacji opozycyjnych. Zawieszono działalność związków zawodowych i wielu innych organizacji, a także naukę w szkołach i na uczelniach. Wprowadzono cenzurę korespondencji, przerwano łączność telefoniczną, zmilitaryzowano najważniejsze zakłady pracy, wprowadzono godzinę milicyjną. Nie działała część kanałów telewizji i radia, nie wychodziła większość gazet.

„Solidarność”, która powstała w wyniku strajków z lat 1980 r. dała Polakom nadzieję na odzyskanie wolności. Stan wojenny tę nadzieję odebrał. Kręgosłup „Solidarności” został złamany, a polskie marzenie o wolności musiało zostać odłożone na niemal dekadę.

Stan wojenny okupiony został ogromnymi kosztami społecznymi. Kilkadziesiąt osób zginęło w czasie pacyfikacji strajków, w czasie manifestacji albo padło ofiarą „nieznanych sprawców” z bezpieki. Około 10 tys. osób zostało internowanych, 12 tys. skazanych przez komunistyczne sądy, a ponad 200 tys. przez kolegia ds. wykroczeń.

Ponad 2600 osób zostało w latach 1981-1983 zmuszonych do wyjazdu z kraju, najczęściej bez prawa powrotu. Wśród pracowników uczelni wyższych, urzędów, wśród nauczycieli, sędziów, dziennikarzy i w wielu innych zawodach przeprowadzono weryfikację, w konsekwencji której tysiące osób związanych z „Solidarnością” wyrzucono z pracy.